

УДК

159.9:811.111:81'28:378

Секция № 6. Методические аспекты преподавания филологических дисциплин.

Пилишек Светлана Александровна, кандидат психологических наук, доцент,
кафедра иностранной филологии Хмельницкого национального университета.

Ул. Институтская, 19, кв. 45, г. Хмельницкий, 29016.

8 (03822) 2 31 53, 8 067 787 43 76

lanusya@mail.ru

Пілішек Світлана Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент,
кафедра іноземної філології Хмельницького національного університету.

Вул. Інститутська, 19, кв. 45, м. Хмельницький, 29016.

8 (03822) 2 31 53, 8 067 787 43 76

lanusya@mail.ru

Svitlana Pilishek, Candidate of Science in Psychology, Docent, Khmelnytsky
National University, Department of Foreign Philology.

19, Instytutska Str., apt. 45, Khmelnytsky, 29016.

8 (03822) 2 31 53, 8 067 787 43 76

lanusya@mail.ru

ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ ИНТЕРЕСА К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ У СТУДЕНТОВ-МЕЖДУНАРОДНИКОВ

(6 библиографических записей)

Дается определение понятия «интерес к профессиональной деятельности» с точки зрения педагогической и психологической науки, приводится список условий, выполнение которых необходимо для формирования у студентов-международников стойкого интереса к профессиональной переводческой деятельности.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, профессиональный интерес, структура личности.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

(6 бібліографічних записів)

Дається визначення поняття «інтерес до професійної діяльності» з погляду педагогічної та психологічної наук, наводиться перелік умов, виконання яких є необхідним для формування у студентів-міжнародників стійкого інтересу до професійної перекладацької діяльності.

Ключові слова: професійна діяльність, професійних інтерес, структура особистості.

THE PROBLEM OF THE INTERNATIONAL RELATIONS STUDENTS' INTEREST TO THE PROFESSIONAL INTERPRETING ACTIVITY FORMING

(6 articles)

The definition to the notion “interest to professional activity” from the point of view of pedagogical and psychological science has been given, the list of the

extremely necessary conditions in the process of the International Relations students' interest to professional interpreting activity forming has been formulated.

Key words: professional activity, professional interest, personality structure.

Проблема формування інтересу до професійної перекладацької діяльності у студентів-міжнародників

Інтеграційні світові процеси, учасником яких виступає і наша держава, охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності і вимагають реформування існуючої організаційно-функціональної системи освіти. Участь вищої освіти України в Болонських перетвореннях повинна бути спрямована як на її розвиток і набуття нових якісних ознак, так і на збереження кращих традицій вищих наукових шкіл країни, на підвищення національних стандартів якості, на сприяння розвитку інновацій, соціального і економічного розвитку України через зміцнення співробітництва з Європейськими вищими навчальними закладами.

В умовах реформування системи освіти України, спричинених приєднанням до Болонського процесу та, як результат, створенням сприятливих умов вільного пересування суб'єктів навчання в освітньому просторі Європи, різко зростає потреба у швидкому і якісному навчанні іноземної мови, насамперед, у тих, хто навчаються у вищих навчальних закладах. Це вимагає від українських фахівців, включених у міжнародну співпрацю, володіння іноземними мовами й обсягом країнознавчих знань на достатньому рівні знання основ професійної діяльності майбутніх фахівців. У зв'язку з цим виникає необхідність в оптимізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців у процесі навчання іноземної мови, виявленні резервів навчального процесу для їхньої якісної підготовки та професійної діяльності у сучасних соціально-економічних умовах. Постає питання формування у студентів професійного інтересу до майбутньої діяльності, а саме перекладацької. Саме цій проблемі і присвячена дана стаття.

Аналіз наукової літератури з психології та педагогіки показав, що становлення професійного спрямування передбачає, у першу чергу, формування стійкого професійного інтересу до діяльності за фахом, який тісно

пов'язаний з проблемою професійного самовизначення. Ряд науковців-психологів (Л.І. Божович [1], С.П. Крегжде [2]) вважають, що професійне самовизначення звичайно не має безпосереднього зв'язку з професійним інтересом. Однак, зріле професійне самовизначення, яке може здійснити лише високорозвинена, зріла особистість, включає в себе і розвинений професійний інтерес. Як у професійному самовизначенні, так і у професійній діяльності, великого значення набуває професійний інтерес, який являє собою одну з найбільш лабільних психічних властивостей.

Психологічні основи інтересу розкрито Л.І. Божович [1], Л.С. Виготським [4], С.Л. Рубінштейном [6] та ін. як складне і значуще для людини утворення. Інтерес має велику кількість трактувань, однак науковці зазначають про спільність деяких аспектів, з яких особливо чітко виділяються емоційні, інтелектуальні, регулятивні (увага, воля) моменти інтересу, його присутність у структурі найважливіших особистісних утворень – стосунки, потреби, спрямування, особистісні процеси діяльності. Психологи виділяють у структурі інтересу три основних компоненти: емоційний, інтелектуально-пізнавальний, вольовий. Інтерес також можна охарактеризувати з боку змісту, широти, стійкості сили та дієвості. Інтересу притаманний вибірковий характер, він виступає одним з найбільш істотних стимулів набуття знань, розширення кругозору, слугує важливим стимулом творчого ставлення до професійної діяльності.

Емпіричні дослідження та досвід роботи призводять до висновку, що необхідними умовами формування у студентів-міжнародників стійкого пізнавального інтересу до перекладацької діяльності з подальшим переходом цього інтересу у професійний інтерес є:

1. Створення у навчальному процесі умов, що стимулюватимуть формування у суб'єктів навчання стійкого пізнавального інтересу до перекладацької діяльності. До них можна віднести: використання технологій, що сприяють активності та пізнавальній самостійності студентів у сфері спеціальних наук; організація середовища навчання; формування та розвиток у

студента “Я - концепції” “Я – майбутній перекладач”; врахування вікових особливостей суб’єктів навчання. Важливим моментом загальної фахової перекладацької підготовки є усвідомлення студентом важливості обраної професії та відповідальності, яка постає перед ним.

2. Інтеграція та координація діяльності викладачів профілюючих кафедр з забезпечення цілеспрямованості та системності професійної орієнтації студентів у процесі вивчення суб’єктами навчання спеціальних перекладацьких дисциплін.

3. Цілеспрямоване та систематичне вивчення викладачами кафедр іноземних мов змісту, широти, стійкості пізнавальних інтересів студентів-міжнародників з метою своєчасної корекції навчального процесу у цьому напрямку.

4. Включення студентів-міжнародників до практичної навчальної перекладацької діяльності у відповідних закладах з метою практичного ознайомлення з основними компонентами перекладацької діяльності і розвитку у них особистісно-значущих якостей майбутнього фахівця з міжнародних відносин та перекладача.

5. Розробка викладачами профілюючих кафедр циклу завдань творчого характеру, спрямованих на виявлення та укріплення особистісно-значущих якостей майбутнього фахівця-міжнародника як перекладача.

Важливо зазначити, що передуючим фактором у формуванні професійного інтересу до майбутньої перекладацької діяльності студентів-міжнародників є соціальне середовище, що сприяє формуванню необхідної структури особистості майбутнього фахівця-міжнародника.

Науковцями психологічного напрямку (Л.С. Виготський [4], О.М. Леонт'єв [3], С.Л. Рубінштейн [6]) поняття “особистість” розглядається як складна структурована єдність, в якій кожна з складових взаємопов’язана з рештою та функціонально залежить від усієї структури в цілому. Будь-яка особистісна властивість чи риса має широкий спектр прояву та, проявляючись у різних структурних поєднаннях, може відігравати певну роль у діяльності

людини. К.К. Платонов [5] вважає, що основними елементами особистості як цілісності є її властивості (риси). Усі ці властивості можна віднести до однієї з чотирьох її підструктур.

Перша: виключно соціально зумовлена підструктура особистості: спрямування (бажання, інтереси, схильності, ідеали, світосприймання, переконання), ставлення (до праці, до людей, до себе) та моральні якості. Ця підструктура формується шляхом виховання.

Друга: досвід, який включає знання, вміння, навички, звички, набуті особистим досвідом шляхом навчання, але вже з помітним впливом біологічних властивостей особистості.

Третя: індивідуальні особливості форм відображення (особливості окремих психічних процесів чи функцій): емоції, відчуття, мислення, сприймання, почуття, воля, пам'ять. Ця підструктура біологічно зумовлених особливостей формується шляхом вправ.

Четверта: біологічно зумовлена підструктура включає темперамент та органічні особливості. Риси, що входять до цієї підструктури, формуються за допомогою тренування.

Отже, погоджуємося з К.К. Платоновим, що головною характеристикою структури особистості є спрямування. Спрямування особистості проявляється по-різному. А тому виділяються різні її види. Одним з видів спрямування особистості є професійне спрямування. Професійне спрямування характеризує сферу потреб та інтересів особистості.

Таким чином, пізнавальний та професійний інтерес до перекладацької діяльності у студентів-міжнародників слід формувати у тісному взіємозв'язку. Про розвиток професійного інтересу до перекладацької у студентів-міжнародників слугує активна пізнавальна діяльність щодо майбутньої професії. Професійний інтерес є одночасно і результатом формування особистості та важливим стимулом її розвитку.

Шляхами подальших досліджень у руслі заданої проблеми є докладне вивчення структури особистості майбутнього дипломованого спеціаліста з міжнародних відносин.

Джерела та література:

1. Избранные психологические труды: Проблемы формирования личности / [Божович Л.И.] ; под ред. Д.И. Фельдштейна. - М. : Междунар. ред. акад., 1995. – 209 с.
2. Крегжде С.П. Психология формирования профессиональных интересов: дис. ... доктора психол. наук : 19.00.07 / С.П. Крегжде.- Вильнюс, 1982. – 343 с.
3. Леонтьев А.Н. Процесс обучения и его закономерности / Леонтьев А.Н. – М. : Знание, 1980. – 96 с.
4. Педагогическая психология / [Выготский Л.С.] ; под ред. В.В. Давыдова. - М. : Педагогика, 1991. – 480 с.
5. Платонов К.К. Система психологии и теория отражения / Платонов К.К. – М. : Наука, 1982. – 309 с.
6. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии: В 2 т. / Рубинштейн С.Л. – М. : Педагогика, 1989. - Т. 2. – 322 с.